

ОПТИМІЗАЦІЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ПОВНИХ ЗНІМНИХ ПРОТЕЗІВ У ХВОРИХ, ЩО СТРАЖДАЮТЬ НА ПОВНУ АДЕНТИЮ

Гришанін Г.Г., Кричка Н.В., Кажоцина М.В.
Харківський національний медичний університет

Базисно-ложевий (БЛ) ефект, що виникає у хворих на повну адентию (ПА) на клінічних етапах визначення центрального співвідношення щелеп (ЦС), під час перевірки конструкцій протезів, при накладенні повних знімних протезів (ПЗП) на протезні ложа (ПЛ), а також під час користування ПЗП є основною, причиною дестабілізації протезів під час функціональних навантажень. Сутність БЛ ефекту полягає роз'єднанні, внутрішньої поверхні базису із ПЛ щелепи, втраті між ними щільного контакту під час функціональних оклюзій, під час визначення ЦС між базисами прикусних шаблонів. При цьому, протез повністю від'єднується від ПЛ щелепи після змикання зубів в центральній або функціональній оклюзіях, незважаючи на те, що кожний окремих протез до цього добре стабілізувався на ПЛ.

Виникнення БЛ ефекту порушує стабілізацію протезів значно погіршує реабілітацію порушених функцій відкушування, жування, ковтання, а також дикцію та відновлення естетичних норм посмішки та обличчя. Результати досліджень анатомо-топографічних особливостей ПЛ у хворих на ПА, спостереження за фіксацією та стабілізацією ПЗП показують, що найчастіше вади щодо їх фіксації та стабілізації визначаються за таких умов:

- при незвичайних незадовільних для фіксації та стабілізації анатомо-топографічних умовах ПЛ (1-3);

- при невідповідності орієнтації протетичних поверхонь протезів поверхням ПЛ у ділянці губ, під час центрального та ексцентричних співвідношень [4,5];

- при відсутності конгруентності рельєфів внутрішніх поверхонь базисів ПЗП відповідно ПЛ.

Слід зазначити, що якщо перші дві вади відмічаються через індивідуальні особливості клінічних проявів у різних типах беззубих щелеп, то остання - через полімеризаційну усадку та виникнення напруг у базисах ПЗП, що призводить до їх короблення під час та після полімеризації. Наведені причини призводять до зрушення протезів з ПЛ беззубих щелеп під час функціональних рухів губ, щік і язика; при відкушуванні їжі та під час функціональних оклюзій штучних зубів. При цьому базиси протезів після змикання зубів в центральній або функціональній оклюзіях можуть повністю відділятися від ПЛ.

Мета дослідження

Вивчити причини зрушень ПЗП з ПЛ.

Вивчали БЛ ефект шляхом вимірювання локалізації, величини та об'єму роз'єднання між внутрішніми поверхнями базисів та ПЛ. Дослідження здійснювали на клінічних етапах визначення ЦС щелеп, під час перевірки конструкцій протезів та під час накладення ПЗП на ПЛ, а також у тих хворих, що скаржилися на незадовільну стабілізацію конструкцій під час користування ними.

Методи та матеріал дослідження. Спочатку отримували відбитки протезних лож у хворих на ПА за допомогою індивідуальних відбиткових ложок-базисів на яких були встановлені валики. Для цього використовували прикусні шаблони за допомогою яких визначали ЦС щелеп. У хворих, що скаржилися на незадовільну стабілізацію ПЗП, замість індивідуальних ложок використовували їхні старі протези. За умов, що поміж протетичними поверхнями валиків спостерігався щільний контакт, та феномен Христенсена не спостерігався. При використанні протезів для визначення БЛ ефекту ПЗП, коли штучні зуби знаходилися у множинному контакті, як в центральній, так і в функціональних та ексцентричних оклюзіях. Величину, локалізацію та об'єм роз'єднання визначали через вимірювання об'єму відбиткової маси того відбитку, що отримували під жувальним тиском із допомогою силіконового матеріалу в центральній, ексцентричних та функціональних оклюзіях. Крім того зсування протезів під час функціональних оклюзій визначали пальпаторно - через розміщення вказівного і великого пальців на краях базисів та візуально.

Дослідували 43 хворих, 15 з них вже мали нові ПЗП, якими вони не користувалися через незадовільну стабілізацію. 28 хворим протези виготовляли за класичною технологією, 9 хворим виготовили по дві пари протезів за класичною і за запропонованою нами технологіями. Таким чином, загальна кількість випадків визначання БЛ ефект, становила 104.

Результати дослідження

Спостереження показали, що товщини відбитків під базисами протезів, що виготовлялися у спосіб направленої полімеризаційної усадки, достовірно однакові по всій поверхні ПЛ, а

при полімеризації у спосіб за загальноприйнятою технологією достовірно відрізняється. В одних ділянках роз'єднання майже відсутнє, а в інших сягає 2,5-3,1 мм. Отримані дані свідчать про те, що внаслідок полімеризаційної усадки та деформації базисів протезів виникає невідповідність мікро- і макрорельєфів базисів протезів поверхням ПЛ.

Отже із причин, що наведені нами вад під час функціональних оклюзій ПЗП зміщується з ПЛ. Отже на нашу думку, недостатня стабілізація протезів на ПЛ, травмування тканин ПЛ, процес ремодулювання ПЛ, намулювання ПЛ, які суттєво порушують адаптацію до протезів, викликаючи стресові реакції, атрофію ПЛ у хворих, що страждають на ПА закладені у самій класичній технології полімеризації базисної пластмаси ПЗП. Уникати їх можна через спрямування полімеризаційної усадки та попередження деформацій базисів. Поліпшення фіксації ПЗП можливо досягати шляхом створення на внутрішніх поверхнях базисів точної копії мікро- і макрорельєфів ПЛ. Такі умови створювалися коли полімеризація базисних конструкційних матеріалів здійснювалася у полімеризаторі під спрямованим тиском повітря. Отже, на нашу думку, є доволі доцільним у сенсі попередження БЛ ефекту передбачати, що функціональні відбитки ПЛ верхньої щелепи отримують після виз-

начення ЦС щелеп. Відбиток ПЛ нижньої – після конструювання зубного ряду на індивідуальній ложці-базисі після накладання на ПЛ верхньої щелепи вже виготовленого ПЗП. Саме у такій послідовності і тільки при багаторазовому визначенні і усуненні БЛ ефекту виникає можливість досягання надійних фіксації і стабілізації ПЗП.

Література

1.ЄвменоваН.Н., Сорокин Є.Н. Роль щечно-альвеолярних просторів в удешевленні фіксації протезів при полном отсутствии зубов на верхней челюсти. *Зубоврачебный вестник*, 1993; 2. С.27 - 28.

2.Коник Г.П. Принципи постановки искусственных зубов при протезировании беззубых челюстей. Автореф. дис. ... канд. мед. наук. М, 1973 14 с.

3.Назаров Д. Анатомо-клинические особенности беззубой верхней челюсти и их значение в протезировании. Автореф. дис. ... канд. мед. наук. Тбилиси, 1985, 14 с.

4.Калинина Н.В., Загорский В.А. Протезирование при полной потере зубов. М. Медицина, 1990, 223 с.

5.КричкаН.В. Результаты дослідження індивідуальних особливостей жувального апарату у хворих з повною відсутністю зубів. *Медицина сегодня и завтра*, 1999. № 2. С. 87-89.

Поступила в редколлегию 17.11.2009

Оптимизация стабилизации полных съёмных протезов у больных при полной адентии / Г.Г.Гришанин, Н.В.Кричка, М.В.Кажоцина // *Медицина и...* – 2009. – № 4 (26). – С.87-88

По результатам клинических и экспериментальных исследований, направленных на улучшение качества протезов, исследован базисно-ложевый эффект, который дает возможность предупреждать, определять и устранять дефекты протезов на этапах их изготовления. Все это в конечном результате улучшает качество лечения больных, при полной адентии.

Ключевые слова: базисно-ложевый эффект, стабилизация, полный пластиночный протез.

Оптимізація стабілізації повних знімних протезів у хворих на повну адентію / Г.Г.Гришанин, Н.В. Кричка, М.В.Кажоцина // *Медицина і...* – 2009. – № 4 (26). – С. 87-88

За результатами клінічних і експериментальних досліджень нами визначено базисно-ложевий ефект, усунення якого дає можливість попередити та усунути вади ще на етапах ортопедичного лікування хворих, а також усувати недоліки у вже виготовлених протезах. Визначення та усунення базисного-ложевого ефекту дає змогу значно поліпшити якість ортопедичного лікування хворих на повну адентію.

Ключові слова: базисно-ложевий ефект, стабілізація, повний пластинковий протез.

The optimization to stabilizations full withdrawable prosthetic device beside sick under full adentiey / **G.G.Greshanin, N.V.Krichka. M.V. Kazhotzina // *Medicine and...* – 2009. – № 4 (26). – P. 87-88.**

The following elaborations are suggested as the results of clinical and experimental researches which are directed, of the basis alveolar effect is investigated for the first time, of the methods allow preventing, to determine and to elin inate the defects of the false tooth's at he phoses of making, as a result - the improvement of the treatment quality of patients with the absolute absence of tooth's.

Key words: basis alveolar effect, fixation, stabilization, halse tooth.